

Oglasi, pripisana itd. Iznaj i radnja se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš itd. šalju se napuštencima ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništva u otvorenom pismu, za koji se os plaća postarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cokovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nosloga svu pokvart“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Luginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, i. kat).

Izlazi svakog četvrtka

o podno.
Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne šalju niti nefrankirani ne primaju. Predplata se postatinoz etoj) 10 K u obd. } na godinu 3 K za seljake } ili K 5—, odu. K 2 50 na pol godine.
Izvan carevino više postarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji ro h., kao stali 20 h., kolli u Puli, toll izvan loto.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Luginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulia br. 1) pako naka se nastoje ljuju svajpisma i predplato.

Glavna skupština „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“.

(Konač.)

G. Dr. Pošćić čita pismo hrvatskog literarnog i zabavnog društva u Gracu „Hrvatske“, u kojem potonje nekoje predloge stavlja kako bi se dohodeci družbe znatno mogli dignuti.

Novi predlog ide zatim da se tajniku družbe dodeli jedna pomoćna sila, koja bi se osobito bavila agitacijom u novinama.

Dr. Pošćić izvješćuje, da je ravnateljstvo već imenovalo takvog pomoćnika tajniku, koji je već započeo svoj posao.

Drugi predlog ide zatim, da se družba obrati na sva naša društva s molbom, da pristupe sa stalnom godišnjom podporom družbi na pomoć košto to čini zlosretna „Lega Nazionale“. Dr. Pošćić izvješćuje u tom pogledu, da se ravnateljstvo družbe obraća svake godine molbom na sve občine, da svaka doprinese prema svojim silama dar na oltar, domovine i da se veći broj občina toj molbi redovito takodjer odazivlje. Nadalje se je družba obratila posebnom okružnicom na sve naše novčane zavode i ti su svi prema svojim silama doprinesli svoj obol, te se samo po sebi razumije, da će Ravnateljstvo i u buduće tako raditi.

Treći predlog ide za tim, da družba imenuje u svim mjestima gdje nema podružnica, svoje povjerenike. Što se tih povjerenika tiče, izjavlja Dr. Pošćić, da je družba već odavno imenovala posvuda takove povjerenike nu uz male častne iznimke, radio je velik broj tih povjerenika jedan, dva mjeseca a kasnije zaboravio na svoju dužnost. Osim toga valja uvažiti da su „Cirilo-Methodski zidari“ u Zagrebu uveli tj. kruške prinose, da šalju u sva mjesta i sve gradove popisne arkove na pojetine povjerenike, koji onda sakupljaju te prinose. Pošto dakle već obstoje takovi povjerenici „zidara“, ne bi bilo umjestino, da Ravnateljstvo paralizira rad zidara.

Konačno predlaže gori spomenuto društvo, da družba pošalje povjerljivu osobu u sve naše zemlje, da potraži nove članove utemeljitelje i podupiratelje družbe. Ovaj je predlog svakog uvažavanja vriedan te zaslužuje svaku preporuku. Nu pošto nije moguće odmah takovu osobu naći, predlaže Dr. Pošćić, da se zaključkom naloži Ravnateljstvu, da nadje i pošalje takovu osobu u sve naše zemlje, da sabire člane utemeljitelje. Ovaj predlog bijaše jednoglasno prihvaćen. Gosp. Dr. Pošćić predlaže, da se našoj učeđoj se mladeži po raznim srednjim školama, koja se ne samo savjestno pripravlja za svoj budućni rad već takodjer marljivo sakuplja prinose za našu družbu, izreče u zapisnik posebna zahvala.

I taj predlog bijaše jednoglasno prihvaćen.

Pošto se već nitko nije prijavio za rieč, zahvali se g. predsjednik svim prisutnim gospodjama, gospodi i cijelomu narodu, na liepom miru i redu, koji je tekom skupštine vladao, te sjetivši se rodoljubne braće Antuna i Noe Martinolić iz Malog Lošinja, koji u dalekoj Americi sabiraju darove za našu družbu i njihovog danas prisutnog oca, pozdravlja ih najsrdačnije i zahvaljuje im na njihovom požrtvovnom radu.

Glede mjesta gdje će se buduće godine obdržavati glavna skupština bilo je izneseno raznih predloga a konačno zaključci skupština, da se prepusti ravnateljstvu, da isto po svojoj uvidjavnosti odluči o mjestu buduće skupštine.

Konačno govorio je na obćeniti zahtjev prvak istarskih Hrvata gosp. Dr. Matko Luginja, koji se srdačno i krasnom besedom zahvali cijelokupnom narodu na srdačnom dočeku te preporučiti svima, da se svi mirno razidju svojim kućama, da pokažemo našim protivnicima, da smo civilizovani, a ne barbari košto nas oni nazivlju.

Na to zapjeva sav narod odkrite glave „Ljepa naša domovino! i uz burne živio-klice našim prvacima i družbi svršila ta do sada najljepša i najbolje posjećena družbina godišnja skupština.“

O pravu Hrvatske pri dogovoru Austro-Ugarske nagodbe.

Interpelacija zast. Perića, Ivčevića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika u poslu nagodbenih pregovora sa Ugarskom.

U § 4 ugarskog zakonskog članka XXX od god. 1868. i hrvatskog zakona od dne 8. oktobra 1868. br. 14 tičuće se proglašenja sporazuma o nagodbi između kraljevine Ugarske s jedno i kraljevine Hrvatske s druge strane, stoji doslovno:

Hrvatska, Slavonija i Dalmacija pripoznaju zakonski članak XII ugarskog sabora od god. 1867., koji ustanavlja zajedničke ili nezajedničke poslove, koje se ima pako suglasno zajednički riešiti, koji postoje između zemalja krune sv. Stjepana i ostalih zemalja Njegova Veličanstva i označuje način njihove uprave isto tako i na temelju zakona već uglavljene sporazume, napose zakonske članke XIV, XV. i XVI. od godine 1867. kao valjane i obvezatne, nu pod izričitim uvjetom, da se može u buduće sliče temeljne ustanove i sporazume jedino zakonitim sudjelovanjem Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, utanačiti, Netom u § 4. ugarsko-hrvatske nagodbe spomenuti zakonski članak XIV. od god. 1867. tiče se razmjera, polag kojeg imaju zemlje ugarske krune terete zajedničkih poslova podnositi. Zakonski članak XV. tiče se godišnjeg doprinosa k državnom dugu što ga imaju

zemlje ugarske krune na sebe preuzeti a zakonski članak XVI. od god. 1867. imade konačno za predmet carinarsko-trgovatki ugovor, sklopljen između zemalja ugarske krune i između ostalih kraljevina i pokrajina Njegova Veličanstva.

Paragrafom 4. ugarsko i hrvatskog nagodbenog zakona, izrečena je točno i jasno misao, da se može državopravne odnose između Austrije i Ugarske obvezatne za kraljevinu Hrvatsku jedino zakonitim sudjelovanjem Hrvatske, Slavonije i Dalmacije urediti, radi česa je trebalo, da Hrvatska, Slavonija i Dalmacija naknadno privole na utanačenu nagodbu, što se je i dogodilo ustanovom § 4.

U ovom paragrafu bijaše nadajše svečano ustanovljeno, da se u buduće bez zakonitog sudjelovanja Hrvatske, Slavonije i Dalmacije slične temeljne zakone i sporazumke ne može stvarati, i usljed toga da se ne može takodjer provesti nikakvu promjenu državnopravnih odnosa ustanovljenih austrijskimi i ugarskimi nagodbenim zakonima bez opetovno navedenog sudjelovanja Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.

Što se tiče uređenja zajedničkih posala ili onih, koje valja zajednički razpravljati pripoznaje se dakle Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju samostalnim državnopravnim činbenikom i njihovo sudjelovanje potrebitim.

Ovo sudjelovanje ne može nikako dati svog izražaja u akciji ugarske središnje vlade i ugarskog sabora, gdje mišljenja austrijskimi i ugarskimi nagodbenim zakonima bez opetovno navedenog sudjelovanja Hrvatske kod zajedničke vlade putem svojih ministara i kod zajedničkog zakonodavstva putem opredieljenog broja odaslanika hrvatskog sabora takovo pravo, koje je nagodbenimi zakoni Hrvatskoj zajamčeno, u koje se ne može bez izrične privole hrvatskog sabora dirati, i jer bi usljed toga bilo posve smiešno i bezrazložno izričito naglašivanje, da se u buduće može temeljne zakone i sporazumke kao što su oni od god. 1867. jedino zakonitim sudjelovanjem Hrvatske, Slavonije i Dalmacije stvarati, kad bi se to na sudjelovanju Hrvatske, Slavonije i Dalmacije kod ugarske vlade i kod ugarskog sabora imalo protezati. Da se pako ne može suvišnih rieči pripisati zakonu od tolike važnosti, kao što je ugarsko-hrvatska nagodba, mora biti svakomuo jasno. Izključuje li pako ovaj jednostavni nazor takovo tužanje propisa sadržanog u § 4. ugarsko-hrvatske nagodbe. tuda se ono ne može absolutno nikako prepustiti, pošto je i drugim ustanovami ugarsko-hrvatske nagodbe nad svaku dvojbu jasno izraženo.

Nagodba godine 1867 između Austrije i Ugarske sklopljena, tvori celokupni dio nagodbe utanačene godine 1868. s jedne strane između Ugarske i s druge između Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Ovo proizlazi iz svih ustanova dotičnih zakona, osobito pako iz često navedenog § 4. i § 43.

Odatle sledi pako, da ne mogu, čim bi se htjelo temelje austro-ugarske nagodbe od godine 1867. zapustiti, to odnose temeljne zakone i sporazumke promjeniti, niti ugarska vlada ni ugarski sabor kraljevinu Hrvatsku pravno i obvezatno zastupati, jer bi tim nastala promjena bitnih ustanova sporazumka, utanačenog godine 1868. između Ugarske i Hrvatske, a glasno izričite ustanove § 70 ugarsko-hrvatske nagodbe ne može taj sporazum biti nikakvim predmetom posebnog zakonodavstva sklapajućih zemalja, i svaka promjena može nastati jedino na taj način kao što je sporazum nastao t. j. privolom sviju onih činbenika, koji su ga stvorili.

Tražiti dakle § 4. ugarsko-hrvatske nagodbe od godine 1868. zakonito sudjelovanje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije za neku promjenu austro-ugarskih nagodbenih zakona od godine 1867. to je tim posve jasno na sudjelovanje hrvatske republikarne deputacije i hrvatskog sabora upućeno.

Poznato je pako obćenito, da teži Ugarska kod sadašnjih nagodbenih pregovora, koji se vode između austrijske i ugarske vlade, posvevažnijim mimoilazanjem Hrvatske, za tim, da postavi nagodbu na novi temelji, koji bi postojeće državno-gospodarske odnose temeljito promjenio i da među ostalim stvori mjesto jednog zajedničkog carinarskog područja, dva samostalna sarinarska područja sa odnosnim carinarskim omeđinjenjem, kod čega bi imala Hrvatska podpasti pod ono strano carinsko područje, što bi bilo kolli za kraljevine i pokrajine zastupane u carevinskom vieću, toli za Hrvatsku stetno.

Takve promjene u nagodbenim sporazuma od godine 1867. ne bi se smjele pako usljed do sada nevedenog podni-pošto u razpravu uzeti bez teške povriede državnopravnih odnosa monarhije mimoilazeć kraljevinu Hrvatsku. Godine 1867. počinjena pogriješka nesmie se sada opetovati. Pošto je to zahtjev prava i poštenja i pošto je to u obćenitom interesu da kod sklopljenja nove nagodbe sa Ugarskom budu svi zakoniti činbenici zastupani i lini zakoniti interesi stičeni, čast je podpisanim upravitelj njegovoj preuzvišenosti gospodinu ministru predsjedniku pitanje:

Jeli njegova preuzvišenost akona pobrinuti se za to, da bude kod pregovora, koji se vodi s Ugarskom radi utanačenja nove nagodbe, kraljevini Hrvatskoj na temelju postojećih zakona monarhije, kao samostalnom državopravnom činbeniku pripadajući upliv i sudjelovanje zajumčeno?*

U Beču 2. juliya 1907.

Ovu interpelaciju podpisali su svi članovi „Sveze jugoslavenskih zastupnika“, svi članovi „Jugoslavenskog kluba, mnogo Čeha, Poljaka, Rusina, Rumunja, Talijana i njemačkih kršćanskih socijala — tako da nosi 136 podpisa.

Iz carevinskoga vieća.

U Beču 7. VII. 1907.

Posljednje sjednice zastupničke kuće carevinskoga vieća bijahu vrlo živahno a diplomatske i burne.

U sjednici od prošloga utorka nastavljena je razprava o poznatom premještenju trojice njemačkih financ. činovnika, koji da su se ogriješili povodom državnih izbora o svoje zvanične dužnosti.

Ministar financija dr. R. pl. Korytowski, vrlo je obširnim govorom od 2 sata nastojao opravdati svoje postupanje prema rečenim činovnikom. Ministar se je pokazao spretnim i vještim govornikom, svjestičnim svoga položaja, svojih prava i dužnosti.

Za njim govorio je poznati češki velikaš, radikalni grof Sternberg, koji znade uvijek oko sebe sakupiti mnogobrojna slušatelja koji ga sliede možda više radi njegovih žestokih i dosjetljivih navala, nego li zbog stvarnih i temeljitih dokaza. Umjestina je bila svakako njegova opazka, da bi rado znati, da li će doći u brzopisni zapisnik i francuski čitati ministra financija, pošto mu je poznato da njemački govori ne smiju doći u zapisnik.

Rusinski zastupnik dr. Budaynovski započeo rusinski i nastavi njemački svoj govor, o nasilnom premještenju rusinskih činovnika.

U ime njemačkih kršćanskih socijala izjavio je dr. Schlegel, da će njegova stranka glasovati samo za prešnost onog dijela prednog predloga, koji ide za tim, da vlada podnese zakonsku osnovu za uređenje činovničke službene pragmatike.

Njemački radikalac dr. Weidenhafer zauzeo se je toplo za premjštene činovnike te predložio na koncu resoluciju, kojom se poziva vladu, da predloži čim prije osnovu za rečenu pragmatiku.

Socijal-demokrat dr. Winter započeo češki i nastavi njemački zagovarajući prešnost predloga svoje stranke.

Govorili su još socijal-demokrat Glöckel, njemački radikal Stransky te divljak barun Hock svaki sa svoga stanovišta o prešnosti predloženih predloga.

Kod glasanja o prešnosti predloženih prešnih predloga bila je priznata prešnost jednoglasno drugom dijelu predloga zastupnika Stransky-a, koji glasi: Poziva se vladu, da bezodvlačno predloži carevinskomu vieću modernu nazorom odgovarajuću osnovu službenoj pragmatici činovnika i državnih službenika.

Zloporabe kod izbora u Galiciji.

U sjednici zastupničke kuće carevinskoga vieća došli su na razpravu prešni predlozi tičući se izbornih zloporaba u Galiciji.

Razprava je trajala kano i prediduća dva dana. Napadalo se je žestoko na vladajuću narodnu stranku u Galiciji, koja da je kod posljednjih izbora i sama i putem c. k. činovnika počinila nečuvenih neurednosti, nezakonitosti i zloporaba.

Dr. Liebermann vrlo žestoko govorio je žestoko protiv Poljaka, osobito protiv poljačkog plemstvu, protiv redarstvu i protiv političkomu činovništvu u Galiciji.

Protiv izbornih zloporaba u Galiciji ustao je i prvak rusinskog kluba Dr. Okunievski, koji je iznio sjaset pritužaba protiv Poljaka.

Poljački židov (Sionist) Stand rekao je iz toga, da se je posturalo protuzakonito i nasilno i protiv židovom u Galiciji kano i protiv rusinskom i poljačkom pučanstvu.

Samostalni poljački socijalist Breiter dokazivao je, da je većina sadašnjih poljačkih zastupnika izabrana pomoću nasilja, nezakonitosti i zloporabe činovničke vlasti.

Sastupnik Dr. Ebenhoch, kršćanski socijal govori protiv prešnosti predloga. Rusinski socijal-demokrat Witlyk obara se na predgovornika te preporuča prešnost stavljenih predloga.

Zastupnik Dr. pl. Malachowski, poljački demokrat pobija prešnost predloga i navode predgovornika o tobožnjih zloporabih. Na koncu govora požali što se e one predloge izneslo pred carevinsko

Govorniku su njegovi drugovi i češki zastupnici povladjivaji.

Kao predlagatelj govorio je poslednji zast. Nemec, koji je pobijao nazore protivnika uveđenja sveobšteg izbornog prava u zem. sabore.

Kod glasanja pao je njegov predlog; glasovali su za njega svi socijal-demokrati, članovi "Sveze jugosl. zastupnika" članovi "Slovenskog kluba", radikalni češi, nekoli poljački demokrati, čitav "centrum" kuće.

Na razpravi je prešni predlog zast. Markova, da se vojulkom za vrijeme zetve dade dopust. O predmetu govore zast. Maskov, Kozlovski i Romanczuk. Uzeo je

Govorio je zatim zast. Dr. Gross; (Zidc7) to je zatim zaključena sjednica.

Sljededeć dana t. j. u četvrtak nastavljena je razprava o istom predmetu. Uzeo je prvi rječ ministar unutarnjih posala barun Bknerth. On je na temelju službenih podataka, koji su mu do sada stigli iz pojedinih izbornih kotara, nastojao opravdati postupanje činovništva u Galiciji. Bavo se je osobito izborom u Pšemislju, gdje je bilo i krvavih okršaja, te izborom u Horuckom, gdje je predsjednik izborne komisije proli sebi silni odpor izazvao, te ga htjedeše izbornici ubiti, te je oružništvo na pobunjene stricljalo.

Poljački zastupnik barun Battaglia, odbijao je žestokim govorom sve navale socijal-demokrata na poljačku narodnu stranku. Radi toga pretrgavali su ga ovi neprestano i uz silnu buku, koju je predsjednik morao tišati. Socijal-demokrati spovali su i grdili govornika neprestano, što se je tumačilo tako, da on u živo pogadja. Izjavio se je konačno protiv prešnosti predloga.

Rusinski zastupnik Davidioh započeo rusinski, te nastavi njemački i to o izboru u Horuckom predbaciv ministru Dienertu, da je govorio upravo onako, kako pišu staropoljački listovi. On je govorio za prešnost.

Njemački nacionalac Dr. Chiasi izjavi, da će njegova stranka glasovati protiv prešnosti, i onako će sva izborna miserija Galicije doći pred versifikacioni odbor.

Zast. Moraczewski zagovara kao socijal demokrat prešnost predloga.

Član poljačkog kluba Dr. Petelena govori o izboru u Krmkovo, gdje se nije vlada mješala već je građanstvo biralo svojevrijedno narodnog predložnika protiv socijalisti, koji smatraju narodnost kao posljednju stvar na svijetu. On je protiv prešnosti.

Tim je sršena razprava; kao glavni govornici izabrani su od prijavljenih još govornika Dr. Diamond (socijal-demokrat) i Dr. Loevenstein (poljački klub). Po vjeri su obje židovi, kao što u obće židovi govore mnogo u novoj zastupničkoj kući.

Prvi je govorio sa drugi protiv prešnosti. Jošte su govorili predlagaci, pak se je prešlo na glasanje. Kod glasanja odbijena je prešnost svijju predloga.

Sjednica, koja je započela u 11 $\frac{1}{2}$, u jutro zaključena je u 7 sati po podne. U Beču 8. VII. 1907.

Sveobše izborno pravo za zemaljske sabore. (Nastavak sjednice.)

Nakon raznih priobćenja, predloga upita i molba, prešlo se je na razpravu o sveobštem izbornom pravu za zemaljske sabore. (Medju predložima nalazi se i prešni predlog zast. Dra. Laginja, Mandića i Spincića za c. k. radnju, da priskoči narodu bezodvlačno na pomoć zbog velike suse, koja je već do sada silnu štetu Istri nanijela.) Kao glavni govornik dobio je prvi rječ njemački socijal-demokrat Schiger, koji govori za uveđenje sveobšteg i jednakog izbornog prava za zemaljske sabore.

riječ i ministar za državnu obranu, koji je izjavio, da se predlog ne može istodobno provesti u svim zemljama. Kod glasanja nije predlog zadobio potrebite većine.

Privremeni proračun. Na dnevnji red dolazi prvo čitanje privremenog proračuna. Prvi govori za proračun zast. Sternberg, koji je izazvao opetovno buru smeha.

Za proračun govori kršćanski socijalac Dr. Schöpfer vrlo obširno preporučujući kući, da se dade na ozbiljan rad, kako se je to narodom obećalo.

Za njim govorio je rusinski zastupnik Cr. Olesnicki, koji je žalostno stanje svoga naroda u Galiciji i Bukovini obširno predčio.

Razprava je prekinuta i sjednica dignuta u 6 sati po podne. Slijedeća sutra u sriedu u 11 sati, te će se nastaviti o vizoriju.

U današnjoj sjednici podnesli su zastupnici Spincić, Mandić i Laginja interpelaciju radi ustrojenja drugog skladista duhana na Krku i jedan prešni predlog za podporu u Orlecu i na celom otoku Creau.

Sveobše izborno pravo za zemaljske sabore. U sjednici od petka t. j. 5. t. m. došao je u razpravu prešni predlog socijal-demokratske stranke o sudelovanju sveobšteg jednakog, tajnog itd. sveobšteg izbornog prava za zemaljske sabore.

Prešnost predloga obrazložio je prvi zast. Nemec, član socijal-demokratskog kluba. Započeo je češki i zatim govorio obširno njemački dokazujuć potrebu uveđenja sveobšteg i jednakog izbornog prava i za pokrajinske sabore.

Zastupnik grof Sternberg udari žestoko na socijal-demokrate u obće napose na zasupnika Nemeca, koji je već mienjao razne političke stranke, i koji bi htio, da se oduzme zemaljskim saborom pravo odlucivanja o promjeni izbornog reda za zemaljske sabore.

Član "slovenskog kluba" Dr. Krak zagovarao je poduljim i temeljitim govorom sveobše izborno pravo za zemaljske sabore. Pomnjivo su ga slušali njegovi zemljaci i nekoli socijalisti te mu živahno odobrivali i na konac čestitali.

Samostalni socijalist zastupnik Stark govori protiv socijal-demokratom, koji da razpravama zatežu i tako samo parlamentarni rad onemogućuju. Preporuča saboru, da se dade na riešavanje gospodarskih i socijalnih pitanja, koja su spomenuta u priestolnom govoru.

Zast. Dr. Redlich zagovara prešni predlog socijalista.

Zast. Dr. Laginja započeo hrvatski, pak nastavi njemački, zagovarajući uveđenje sveobšteg i jednakog izbornog prava i za pokrajinske sabore, jer je duboko uvjeren, da će se poboljšati političko, gospodarsko i prosvjetno stanje pučanstva Primorja jedino promjenom izborne reforme, koja se mora oslanjati na sveobštem izbornom pravu. Govornika slušali su pozorno jugoslavenski i mnogi češki, rusinski i socijal-demokratski zastupnici, te su ga odobravanjem prekidal i na uspjehu čestitali. (Taj će mo govor donesti u cilini.)

Vodja ministarskog klubbha zast. Romanczuk reče, da će se Rusini u parlamentu, u saboru i medju narodom zauzeti za uveđenje sveobšteg izbornog prava.

Prvak poljačkog kluba zast. Obramovic odgovara predgovornikom, da imadu jedino zemaljski sabori pravo odlucivati o promjeni izbornog reda, radi toga će Poljaci glasovati protiv prešnog predlogu zast. Nemca.

Na predlog zast. Schlegela zaključena je razprava, te će se nastaviti u budućoj sjednici t. j. dne 9. o. mj.

Politčki pregled. U Pull, dne 10. julijs 1907. Austro-Ugarska.

N W. Tagblatt" javlja, da bi već pregovori za formuliranje latinske unije izmedju rumunjskih i talijanskih zastup-

nika napredovali, što da je zbila istina, jer da će se moći već u ovoj periodi konstituirati Unija.

Ministar predsjednik barun Beck pozvao je proćelnistvo rusinskog kluba k sebi, da mu se potuži radi nedavnih demobstracija. Rusini obećali su, da ne će prirediti uličnih demonstracija.

Organi zast. Klofača javlja, da će češki radikali skribiti zato, da kuća ne bude mogla raditi, dok se ne udovolji češkim zahtjevima o protokoliranju čeških govora.

Svi češki listovi odlučno odbijaju vladine predloge glede parlamentarnog jezika izjavljujući, da vriedjaju čast češkog naroda.

Prijedlozi, koje barun Beck o riješenju jezičnoga pitanja kani podastrijeti, sadržaju u glavnom ovo: Pismeno predani prijedlozi i interpelacije bit će tiskani u zapisniku zajedno s prijedlovima, pravištenim od ministarstva unutarnjih poslova. Usmeno se mogu prijedlozi predlagati samo u njemačkom jeziku. Češke govore moraju, ako budu primljeni u protokol, govornici prevesti na njemački i predati u rukopisu predsjedništva. Predsjedništvo ima pravo cenzure. — Kako se govori; Njemci su spoznamni s postupkom kod prijedloga i interpelacija, no ne zadovoljavu ih prijedlog o protokoliranju čeških govora.

Hrvatska. Hrvatski su delegati zapustili zajednički sabor, jer je Kosić predložio, da se od cijele zakonske osnove o jezickoj pragmatiki votira samo § 1., koji je bio popunjen sa § 6. o jezikovnim ustanovama. Hrvatski su delegati na to dali svečanu izjavu, u kojoj prosjeduju protiv takvog nasilja te su zapustili korporativno zajednički sabor. — U Zagrebu priredilo im je narod tako svetlan doček, kakvog Zagreb nije još vidio, a delegate se je nosilo po gradu uz urnebesno pjevanje narodne himne i hrvatski delegati zaključili, da se sazove za dne 11. t. mj. hrvatski sabor, da istom podadu račun o svom djelovanju u zajedničkom saboru i da sabor odluči da li imadu opet otići u Pestu ili ne. Medjutim reć bi, da se nametnuti bah pobojao, da će mu sabor votirati nepovjerenje i ne priznati za zakonito izabranog hrvatskog bana, pa je izposlovao putem svojih gospodara u Pesti, da se zabrani otvorenje sabora. Službeni list hrvatske vlade "Narodne Novine" donasaju u broju od dne 8. t. m. kraljevski reskript, kojim kralj odredjuje, da sjednice hrvatskog sabora imadu do daljnje odredbe ostati odgojene. I tako neće doći do zasjedanja sabora, jer tako hoće Magjari. — To je novi dokaz, kako se znade Beč i Pesta skupa naći kad se radi o tome, da se ugusi i najmanji pokušaj Hrvata da ustanu na obranu svojih državnih i narodnih prava. — Po svoj prilici bit će u kratko vrijeme raspušten sabor i raspisani novi izbori, kod kojih kani magjarski sluga — ban Rakodeczay dobiti Magjarima sklonu većinu pa bi plesala kako bi se joj iz Peste komandiralo. Nu hrvatski narod neće ći Magjarima na liepak. Razno skupštine koje se obdržavaju po celoj Hrvatskoj i Slavoniji, dokazuju da se je narod probudio, da odbraća postupak hrvatskih delegata i da će birati i kod budućih izbora narodne zastupnike, koji će znati braniti prava svojeg naroda.

Srbija. Kako se iz Beča javlja, prekinuti su na neko vrijeme pregovori o trgovčekom ugovoru sa Srbijom, koji su odpoćeli prošlog tjedna. Nastala su naime ozbiljna diferencije izmedju obostranih stanovišta tako, da su se pregovori morali za sad prekinuti. Jedan dio arčkih delegata povratio se je u Biograd po nove upute, te će se pregovori nastaviti čim se oni povrate u Beč. Srbski ministar financija Pašić odputovao je u Beč, da odstrani nastale diference.

Rusija.
„Novoje Vremja“ javlja iz Londona, da je engleska vlada zaplenila 90.000 pušaka određenih za revolucionarce. „Novoje Vremja“ traži od vlade da pronadje gdje se nalaze neprijatelji Rusije, jer da revolucionarni odbori u Rusiji nemaju toliko novca da mogu uaruciti tako ogroman broj pušaka.

Italija.
U svoj je Italiji dne 4. t. m. proslavljena kao narodni blagdan 100-godišnjica rođenja Josipa Garibaldi. Posvud su priredjene razne svečanosti, spomenici narodnog junaka okičeni vijencima, na zgradama istaknute zastave. U Rimu je naročiti patriotski odbor priredio spomenslavu na Capitolumu, kojoj su prisustvovali kralj Viktor Emanuel, ministri, senatori i zastupnici, te druge ličnosti.

Pogled po Primorju.

Lošinjski kotar.

Izvjeste hrvatske trorzadredne mješov. pučke škole Družbe sv. Cirila i Metoda u Malom Lošinj za školsku godinu 1906.—1907.

Primiti smo ukusno opremljeno ovo izvješće. U ljetopisu čitamo kako će:
Dan 25. siječnja 1904. ostati zlatnim slovom ubilježeno u povjesnici lošinjskih Hrvata.

Tim se je naime danom iza odlučeg zatezanja sa dozvolom, sa strane raznih privatnih i školskih oblasti otvorila u Malom Lošinj pučka škola »Družbe sv. Cirila i Metoda; škola toli nužna i željkovana.

Već u prvom početku prijavilo se djece oko stotina, ali se ih uslijed odredbe c. kr. kot. škol. vijeća nije, smjelo primiti više od 30, radi tobož pretijesnih školskih prostorija.

Upisalo se ih ipak 35, biva 30 redovitih i 5 izvanrednih.

Evo tim sićušnim brojem započela je Družbina škola svoj rad u Malom Lošinj.

Ovaj je broj međjutim u narednim školskim godinama znatno poskočio, pa se je već u škol. god. 904./905. moralo školu proširiti na dvo- a u 905./906. na trorzadrednicu, dok nas eto u škol. g. 906./907. sa 17 majstinih briga, a nije daleko vreme kad će se sva naša sićušna čeljad ogrijevati na toplom oganjstvu narodnome, kad će i Družbina škola provrviti silnim brojem bistrih i umnih glavica naših lošinjskih Hrvata.

Na oko čin se sadašnji broj premlena, za mjesto koje broj oko 6000 duša, ali se ima uzeti u obzir, da je još bar jedanput toliko naše djece, koja su sa svjpmi roditeljima pošla u daleki svijet, da se vrate istom kao odrasli mladići i zreli muševci, kao milovidne djevojke i skrbanne majke.

Učiteljsko osoblje sastoji od: g. ravnateljca Josip A. Kraljića, gdjeice učiteljice Katica Vuković i Božica Pfeffer te VI. D. Pavla Sabalja vjeroučitelja.

Neizmjenno nam god srca vidiči liepi taj napredak u M. Lošinj gdje su se ugnježdili kleti naši dušmani, crni izrodi našeg naroda, da truju svoju vlastitu braću.

Nego ipak svaka sila do vremena te dok će u nedalekoj budućnosti odzvoniti crnoj četi kamorista, našemu će narodu nadodči ljepši dani.

Voloski kotar.

Pišu nam iz Kastva: Ovih se je dana dočulo, da na vojničkom vježbalistu u Pehlinju gradi uprava istoga jošje jedan zid i to u por. obćini Hosti, koja medjaši sa vježbalistem. Na dotičnu prijavu izvidilo se je sa strane obćine tu gradnju na licu mjesta i ustanovilo se, da se ista gradi na riečkom zemljištu a ne kastavskom.

kako je to pogriješno bilo prijavljeno. Dne 12. maja t. g. obdržavan se je u Hostima izborni sastanak, što ga je sazvao g. K. Jelusić obć, glavaz iz Kastva. K sastanku prisustupio je razmjerno malo izbornika, jer je istodobno bio u Drenovi sprovred pok, Josipa Kuetić rođj. Širola, kamo je pohrlila sila naroda iz Hosti, da miloj pokojnici izkaze posljednju počast i njezinu vrijednu obitelj svoju harnost. Na sastanku su govorili g. K. Jelusić, Vjek. Jugo i g. N. Žic. Iza ponovne rieči predsjednika prihvaćene su jednoglasno sljedeće resolucije: da se eskral vojnička služba, da se radnicim osigura mirovina u starosti, da se i zemaljske zastupnika bira izravno i tajno, da se udrži naše slav. bogoslužje u crkvama, da se podigne obrtna škola u ovom kraju kao podružnica delavske škole, du se poduka vrši u materinjem jeziku, da se priskrbi podrpora za obnovu vinograda i u obće za gospodarstvo, isto za puteve i šterne u ovom kraju, da se snizi potrošarinazna sa meso i konačno, da se vojničko vježbaliste na Pehlinju ne širi više prema Hostima, već da se isto tako visoko ogradi, da mogu kmetoviti bez straha pred ostrim nabojtima i po cio dan raditi u svojim posjedima, a ne kao do sada samo iza podneva. Preporučamo našim zastupnikom na carov. vijeću, da se zauzmu za gornje resolucije i uznastoje, da obćinari iz Hostove čim prije uzmognu raditi po cio dan na svojim posjedima.

Iz Zameta. U zadnje vrijeme naselilo se ovamo iz raznih strana mnogo radnika, koji su većinomazaposeleni u dočku na Rieci. Izmeđuju tih imade ih mnogo iz Pule. U nedelju 7. o. m. prilično kasno, došlo je nekoliko ovih u gostionu g. Juga. Nakon što su popili nekoliko časa piva, bez ikakva povoda navallili su hoćama i šakama na gospodara i sve ukučane, a da nisu pošteđili ni ženskih. Nekeoje od njih kao što i obć. redara izranili su dosta jako.

Sreća i Bog, da nije ondje bilo prisutnik drugih Zamećana, jer bi se bilo po svoj prilici dogodilo što i na Velom Vrh. Oblasti su poduzele potrebite korake proti tim talijanskim razbojnikom.

Eto tako postupaju s nama u talijanskoj „kulturi i civilizaciji“ odgojeni Polezani gojeni famoznog „Giornaletta“. Tko zna hoće li i njih taj listić nazvati barbarima, kao što nas nazivlje?

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Voloskom-Opatiji priredjuje u nedelju, dne 14. julija 1907. prigodom blagoslovljenja svojih gasilačkih sprava, svoju prvu veliku pučku šumsku svečanost u Opatiji kraj Vile «Gorqv» (staro groblje). Ulaznina po osobi i kruna. Svirati će vojnička glazba. Raspored svečanosti je ovaj: U 10 sati u jutro: Doček gostova. — U 10 1/2 sati: Svećena velika misa. — U 11 1/2 sati: Blagoslovljenje sprava pred župnom crkvom sv. Ane u Voloskom. — U 11 3/4 sati: Svećani odhod do spremništa. — U 12 sati: Ohjed po volji u Narodnom Domu u Voloskom, zatim razgledanje Voloskog-Opatije i okolice. Poslje podne: U 3 sata: Sastanak u «Narodnom Domu» u Voloskom. U 4 sata: Početak velike pučke svečanosti, slobodna zabava sa plesom. U večer električna razsvjeta i vatrometi.

Pišu nam iz Mošćenice. Dne 9. t. m. u noći potukla je tuća celu mošćeničku župu i jedan dio berseche. Suhla tuća je padala pol sata zajedno kao orasi, te je sve unistila. Mošćeničkima bi ova godine bila imala na hiljade hektolitara vina, jedini proizvod od koga narod primi kakvu krunu, a sada svi ukupno ne će ga imati 50 hektolitara. Sye je izgubljeno. Štete imade preko 60 hiljada kruna. Narodu se crna piše.

Preporučamo našim zastupnikom, da se zauzmu za narod.

Pazinski kotar:

Abnormalni odnošaji na Zminj. Mšava okolnosti u kojima se nalazi obćna prisilla me da se oglasim javnosti, ne bi li se, ako nije već prekasno popravilo, što se popraviti daje. — Bit će znaju cjenj. čitaocima o strašnom porazu šarenjaka na Zminjčini za izbora u curey. vijeća. Krnjeli su i ovog puta na svaki način spletkarili, ali im je složni nared osujetio nakanu. Na tako krasnom uspjehu, koji mora da svakog iskrenog rodoljuba obraduje te kakvom se nije niti izdaleka moglo nadati, ide čast i avako priznanje složnom Zminjckom narodu. Osobito treba uz druge pohvaliti Cerane, koji su si time osvietlali lice, da su mal da ne listom pohrlili na izbore. Ali ovi takodjer žele, da se s nlima postupna kao sa ljudima.

Eto, tek se je narod složio, rek bi da to nije nekom velikom hrvatu po volji, sudeći po nekojima dogadjajima koji su se dogodili za posljednih obć. izbora u Zminju, već da je najrdže istom sjtati u narodu razdor i mržnja.

Držim da je svakom ikoliko naivnom političaru sasna jasno, što znači narivavati puku silom takve ljude u obć. zastupstvo, koje ovaj pod nikomju cieniu neće. Da ne govorim o posljedjicima takvog rada, navadjam za primjor Tinjan. — Nesto sličnog dogodilo se za poslednjih Zminjckih obć. izbora. Velikom su naime većinom izabrani takvi ljudi, koje narod ne voli. Osobito se sasna bezobzirno ponijelo naprama Ceranima, što je sve potpunim pravom i ogorčilo, tako da se za prošlih obć. izbora odazvase tek sa neko 10 glasova. Takav li je plod rada patriotskog velikog Zminjckog Hrvata? — Takav potupak mora da osudi svaki iskreni rodoljub, kojem leži na srcu dobrobit naroda. Tim više mora da se čovjek zgraža nad takovim postupkom što se takve ljude baćo većinom u obć. zastup. iz egoističnih razloga, koji će najvećim djelom — bar tomu se netko nada — na čani im znak, poput kakovih marioneta ustajati ili ostati sjedeći.

Neću da budem prorok, nego onaj koji je na takav način skrpaio obć. zast. ne popitav prije narod za savjet koji bi ovom bili po volji, počinio je veliku pogriješku, koja bi mogla biti od zamašnjih, a za narodnu stvar u našoj obćini i pogubnih posljedica; što ne dolikuje jednom postenom i iskrenom rodoljubu, jer na taj se način ne dograđuje već ruši ono što se težkom mukom i tekom decenija sazidalo; ne budi u narodu svijest i sloga, već samo prezir du nekih osoba i mržnja, ovim se napokom prouzroćuje ciepanje sila i rasulo u narodnim redovima, što je rek bi nedaleko. To je dalo razjarenost narodu povoda, da se kod tekar minulih obć. izbora u vrlo slabom broju odazvao, ne samo iz Cora već iz ciele obćine, što posvjedoćuje očito njegovu ogorćenost, proti takvom nasilnom i bezobzirnom postupanju naprama istom. Imamo samo da zahvalimo razboritosti sviesnih biraća, koji su se još prezrelima u ovom momentu pokazali, da se nije što gorega dogodilo.

Nego što bi uman političar mogao da kaže svakom čovjeku, koji sije u narodu vječitu mržnju, te kojem je sve prije u pameti doli sloga naroda, već koji navlas razpiruje strasti?

Ili da tkav nema pojma o zdravoj politici, koji bi se morala nužno da vodi baš u ovo pogibeljno doba takvom spretneću, kao nikada prije; ili da mu se hoće sa neukim i ovako već dosta izmordanim narodom, igrati nedostojne igre; ili da se pak tako bezobzirno napokon ponesao, snno iz egoističnih razloga.

(Šteti.)

Pišu nam iz Pazina. Ovdje opstoje tri pučke škole: 1. Hrvatska pučka škola sa 3 učiteljske sile i jednom pomoćnom.

2. Talijanska pučka mužka škola sa 4 učiteljske sile. 3. Talijanska ženska škola sa 3 uč. sile.

Konaćni ispadak bio je ovaj: 1. Na hrvatskoj školi bilo upisanih 276 ućenika i ućenica, a polazilo 264. 2. Na tal. mužkoj upisanih 126, polazilo 117. 3. Na tal. ženskoj upisanih 184, polazilo 127.

Zaključak: 264 ućenika (ca) hrvatskih poućavalo 4 učiteljske sile, a 244 talijanskih poućavalo 7 učiteljskih sile. Ovdje govore brojke i komentara ne treba, samo opazamo, da šta takova moguće je samo u Istri i u Zulu zemlji.

Kad se ovako postupa u gradu Pazinu, gdje je naša obćina, gdje ima naših ljudi, koji se za ovo zanimaju i ne mogu pomoći, što će biti po ostaloj Istri? Jadni narode jao tebi dok te kamora izsisava.

Porečki kotar:

Iz Kaštelira. Na 23. proslog mjeseca imali smo u Kašteliru narodno slavlje, koje je veoma liepo ispalo.

Već ranim jutrom razvile se trobojnice u Kašteliru i okolici. — Na podne došla je glazba iz Buzeta, koju je mnoštvo naroda doćećelo na štaci, odakle krenuše svireć, pud hrvatskom zastavom, preko Lubinaca u Kaštelir. Na 4 sata po podne otišli smo sa glazbom u susret onima, koji su došli iz Novovasi, Radoši Farine. Na putu se liepo pozdravimo pa krenusmo preko Kaštelira u Tradine da pozdravimo našeg obljubljenog don A. Legovića umirovljenog župnika. Kad se je narod povratio, progovorilo mu je g. Flego načelnik Buzeta i dr. Bančić iz Pazina. Narod ih je burno pozdravljao.

U večer bio je ples i bacalo se su rokete.

Kolik je bio to trn u oku Talijanima vidi se odatle, što je neki g. C. iz Višnjana govorio, da bi se morali sakupiti svi Talijani okolišnji navalliti na Kaštelir, koji im čini sramotu u ustima Poreća. — Kaštelir je jaka i neustrašiva tvrđava Hrvata zapadne Istre, a drugo slavlje moglo bi se držati u još bližim tvrđavicama Poreća: Novovasi ili Vabrigi vriednim posestrinama Kaštelira.

Hvala svima, a osobito gospodi iz Buzeta i sjihovoj sokolskoj glazbi, čija uspomena ostat će dugo u Kašteliru, zatim gospodi iz Pazina, te našim vrijednima Novovasjanima, Vabrizanima, Radošanima, Farincima, Višnjancima, Sv. Ivanjcima, Livadjanima i junackoj okolici. Zivila naša hrvatska Istra. Kaštelirci.

Razne primorske viesti.

Narodni darovi. Benedikt Marćelja u Kotoru poslao je uredničtvu lista u spomen narodne pobjede u Istri, za Drušku K 2—, a za Bratovštinu Hrvatskih ljudi u Kastvu K 1—, te na mjesto čestitke g. zastupniku Spinčiću za Družbu K 1—.

Prinosi stigli na Ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru do 20. lipnja 1907.

R. Dubrava za izlicitirano cvijeće u Narod. Domu u Voloskom K 24; Antua Volf sakupljenih kod Maglice u Opatiji K 12; Hrvatska Zajednica u Allegheny K 94080; I. Bačić, opć. načelnik u Vepričnu na uspomenau svog vjećenjanja K 10; Delnardo Josip iz Jušića za čitanko K 4; Muška podružnica u Kastvu K 7188; Banka i Štediona za Primorje na Sušaku K 100; Roić Luka prof. realne gimnazije u Zagreb u ime prof. kluba u proslavu pobjede u izbornoj borbi K 100; Podružnica u Puli K 243491; Podružnica u Podgradu K 142; Dr. Pero Magdić Vараždin K 1775; Učitelj i učiteljice krcićoga kotara kod skupnoga objeda dne 28. IV. 1907. u Puntu K 40; Ženska podružnica — Volosko K 15040; Dr. Josip Mandić izručio na glavnoj skupštini u ime polovine prihoda od plesa u Trstu K 1600; Zapis blagopok. I. Matulića iz Antofogaste dostavljen po c. k. Konsulatu

u Antofagasti - dignut putem Jadranske banke u Trstu K 595; Muška podružnica u Rukavcu po svom tajniku g. M. Sepiću K 69; Podružnica u Jelsi K 33'06; Klub "Istra" Zagreb za veljaču K 20'30, za ožujak K 24'26, za travanj K 35'10; I. Grlj. obč. redar u Vepriancu sabrao na piru kod g. J. Bačića K 10; Obč. Poglavarstvo u Zlataru K 10; Uprava Narodnih Novina prinosi do 28./VI. K 46'64; M. Zgrabič prof. u Pazinu sabrao prigodom gl. skupštine u Pazinu K 8; Obč. Poglavarstvo u Prezidu K 10.

Iz Trsta nam pišu, da se je na sjednici od 24. pr. m. trščanskog gradskog zastupstva, zastupnik Zanolla navali na nas Hrvate i na mornaricu, jer da smo tobože uvriježili talijanski značaj grada Pule prigodom zadnjih obč. izbora. Predložio je, da se Galežancem daje iz obč. blagajne 500 K.

Proti tom predlogu junački se digao slovenski zastupnik Slavik prikazivajući pravom svjetlom, o "mučeničtvu" talijanaca, i odbijajući sve pogrdne izrečene proti nama od kamore, koja neka zamaže narodu oči, te ne vidi kako ona krade njihov novac, uvijek govori o nekakvom talijanstvu o pugiželji.

Naravno da je većina ipak prihvatila Zanollin predlog.

Više se već vremena raspravljalo o potrebi jednog slovenskog kazališta u Trstu, te se je napokon ovih dana sastavio stalni odbor, koji će stvar privedi kraju.

Odnosni odbor dao se odmah na posao, te je već sklopljena pogodba sa g. Antonom Verovšek, bivšim režiserom ljubljanskog kazališta, koji preuzima u budućoj sezoni vodstvo (režiserstvo) novog kazališnog društva. Osim toga zaključila je intencijom, da stupi u dogovor sa još nekoliko stalnih glumaca, dočim će ostale glumice uzeti između članova bivšeg dramskoga društva u Trstu.

Gosp. Verovšek je vrlo vrsna sila te nema dvojbe, da će nam znati pružiti vrlo ugodnih večeri.

Novom slovenskom kazalištu želimo najljepši uspjeh.

Iz Aleksandrije u Egiptu javljaju nam da su tamo nastanjeni Hrvati, Srbi i Slovenci stvorili jedno društvo za osnivanje jedne početne škole u ovom gradu, te se tako naša djeca ne izgube u moru tudjina.

Nego pošto su troškovi ogromni, a našlj ljudi nijesu bogati, obraćaju se naša braća na nas s molbom da ih pomognemo u ovom rodoljubnom poduzeću.

Darovi šalju se tajniku Dru. Phil. de Wolff — avocat à la Cour — Aleksandrie. Imena darovatelja bit će objavljena u domaćim novinama.

Ovim snaše strane vrhuče preporučam to plemenito poduzeće. Poznato nam je da smo siromasi te imademo mnogo potreba, neka se barem koji imućniji sjeli svoje dužnosti.

Izum Hrvata. Gosp. Mate Slavić rodom iz Varljeni, občina Kastav, sada poštarski tehnički činovnik u Trstu, izumio je jedan snema praktični stroj za očuvanje telefonskih i brzojavnihi stacija od pogibjelji groma. Za taj novi izum dobio je g. Slavić od ministarstva trgovine patentu već 12/8 l. g., te je našao u Essen-Ruhr (Engleska) svjetsku tvrdku Holtappels & C. koja je bila pripravna uzeti u zakup taj izum od g. Slavića, za gotovih 100 tisuća maraka. Nu g. Slavić predviđajući veliki uspjeh tog stroja nije se još pogodio. Člana pojedinog komada je 3 kruna. Pred par dana nalazio se je g. Slavić u Puli, te je konferirao s raznim vojničkim oblastima, koje će također dobiti te strojeve.

Drago nam je, da se naš zemljak tako ljept proslavi i koristi time ne samo sebi već i narodu svome, jer je uz to g. Slavić čestita kastavska duša prošeta rodoljubnim čuvstvima. Gospodinu Slaviću

naše najiskrenije čestitke uz živu želju za što bolji uspjeh.

Za uvođenje slovenske porote u Trstu. Narodni zastupnici *Dr. Rybas, Mandić, Spiničić, Štrkelj* i drugi ušli su u caravinskome vjeću u Beču interpellaciju na ministra za pravosuđe i ministru unutarnjih posla, kojim ih pitaju da li im je poznato nezdravo i nezakonito postupanje kod porotnih razprava u Trstu sa Slovincima i Hrvatima, koji dolaze pred onu porotu, i da li su voljni utiniti potrebite korake, da se tomu zlu doskoči uvođenjem slovenskih porotnih razprava. (Interpellaciju donieli čemo u cijelosti u budućem broju, jer nam to danas prostor lista ne dopušta. Op. Ured.)

Odgojiteljem bugarskog kneževića Borisa imenovan je Dr. Lujo Vojnović. Dr. L. Vojnović rodom je Dubrovčanin. Bio je ministar pravde na Cetinju. Kasnije je bio odgojitelj srbskog kraljevića Aleksandra u Beogradu.

Iz Divače nam javljaju da će se tamo obdržavati dne 21. t. m. zabava u korist Družbe sv. Cirila i Metoda.

Zabava će biti na otvorenom prostoru. Raspored svečanosti je ovaj:

Na 9½ doček gostova sa vlakom, zatim obhod po mjestu, objed i dr. Na 4 po podne veliki koncert, prodaja arečaka i razne druge točke. Slijedi ples. U večer umjetni oganj.

Istarska koračnica, složio za glasovir s uporabom Rašanove pjesme. "Predobri Bože", Ivan Mihurić. Izdanje knjižare i papirnice u korist Cirilo-Metodskih zidara (Simunić i drug) u Zagrebu. Cijena K 1'60.

Koračnica, što ju je izdala ova tako rodoljubna i poduzetna knjižara u korist kluba Cirilo-Metodskih zidara, preporučuje već samu ime skladataelja, čije su skladbe općenito poznate svojom melodioznošću i jedrinom.

I sama oprema vrlo je ukusna, pa se zato najtoplje preporuča već s obzirom na plemenitu svrhu izdatavelja a uz naznatanu cijenu od K 1'60

Izumitelj dvostruko - elektromagnetičkih križeva. R. B. broj 86'967 došao je danas do tog stepena, da mu se može kazati, da taj vrijedni izumitelj dobiva svaki dan priznanica iz svih strana svijeta, oih mnogih zahvalnica, od kojih smo danas opet u stanju jednu takovu priznanicu od njegovog bivšeg bolesnika doslovcce proglasiti. Ista glasi:

Gosp. Albert Müller u Budimpešti V/1 kotar, Vadasz ulica br. 34. Očitujem vime, da je Vas stroj R. B. broj 86'967 veoma ljekovite naravi, te da je meni i mome prijatelju veoma dobro pomogao, toga radi isti stroj svakomuo najtoplje preporučam. Ujedno molim izvolute poslati za moga prijatelja jedan veliki stroj od 8 Kruna i jedan mali od 6 Kruna, ali odmah. Uz odano poštovanje jesam Ivan Lukešić u Lukežih pošta Cavle kod Rieke.

Stoga mi svakomuo, koji na ulogu, reumi, težkom disanju, nespanjau, zujenju u uhu, kucanju srca, padavici, u občie na živčanih boli trpi, isti stroj najtoplje preporučamo.

Prisposlano.*)

Gospodinu Antonu Petrišu, krcmaru Vrbnik.

Na Vaše „priobčeno“ u broju 86. Naše Slove odvažam: za svoja javna djela uvijek sam pripravan svagdje i javno odgovarati. te oprosta i milosti ne tražim od nikoga, a najmanje od Vas. Svrhu moga dopisa sam postignuo t. j. upozorio sam moje sumješćane kako njim se je ponaaati, kad njim dođe na vrata sudbeni povjerenik, a nastojati ću također u Pučkom Prijatelju dozvolom onoga Uredništva narodu stvar još podrbnije razjasniti. Da se pek ne bi mislilo, da sam pisao bez temelja, evo dokaza, ne zbog Vas, već radi občinstva, koje je čitalo ono Vaše mirisavo priobčeno.

U Rabu sam Vam rekao: Moj pučkojni otac ruzdjalio je djeci sve svoje već pred osam godina, te prigodom smrti nije posjedovao ništa. Svjedok pop Ive Orašić i Antun Mahutja pok. Mata iz Vrbnika. Ovo isto su Vam rekla u Vrbniku moja

braća. Uza sve to Vi ste c. k. kot. u Krk javili, da je moj otac prigodom smrti posjedovao oko 4000 kruna, te je zbog toga imala dne 6. lipnja t. g. izati na lice mjesta c. kr. sudbena komisija, koju sam zapričio tim, što sam osobno razjasnio na c. kr. kot. Sudu, kako stvar stoji. Svjedok Poglavlili gospodin c. kr. sudac u Krku.

Da ste nastojali postati sudbeni procjenitelj posvjedočit će „Gospodarska Zadruga“ u Krku, koja je bila od nadležnih Vlasti upitana za mienjenje Vaših sposobnosti, a i po Vrbniku se je javno govorilo, da ste bio rekao svojoj ženi da će postati „sudinja“.

Da Vi niste poljodjelski težak, da valjda ne ćete zahtjevati, da Vam pred Vrbčanici sa svjedoci dokazem. Da li će Vas c. kr. kot. Sud i dalje držati sudbenim povjerenikom, otkako je pročitao Vaše „priobčeno“, to je njegov posao; ali drugiput, kad Vam budu sastavljali „priobčena“, tada prije nego je potpisete, prosite, neka Vam jo dobro razjasne, a osobito latinske izraze.

U Rabu dne 1. srpnja 1907.

Petar Zahija
župnik - povikar.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVJEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljen stroj, koji kod uloga, reume, astma (težkog disanja), nespanjau, zujenja u uhu, neuragilja, glavobolje (migrenje) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenju postelje, najnosti, nesvijestice, naglušnosti, držanja na leđu, influence skopčane sa bolešću hrtia, bilašite (malokrvnosti), želudanih grčeva, bezbilošiti, ishašite, pancerkvnosti svih unatih grčeva, topano, shandria, ljilasnih grčeva, žilmarholida, kao i kod sveobšite slabosti itd. slični kao nenadkljivno čovješto, pošto elektro-magnetička struja cilima čovječijem dijelom djeluje, čime sa rečeno bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti vjshkratno elektrizovanje tijela upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz tijelo prolazi, dočim uprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na čelo djeluje, što svakako hrčem ljiječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

Listnica uredništva i uprave.

Glavarstvo občine Barban, plaćeno do 31. XII. 1906.

Hrv. žitaonica Baška, plaćeno do 31. XII. 1907.

Hrv. žitaonica Benkovac, još treba 2 K 50 h. do 31. XII. 1907.

Specialista za očne bolesti

univ. med. Dr. JOSIP OŽBOLT

ordinira od 9—12 prije i 2—5 sati poslje podne. Nedjeljom i blagdanom samo prije podne.

Rieka, Via Municipio, 1.

DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari
LAGINJA i dr. - PULA
VIA GIULIA, 1.

godina stare bolesti izločeno su sa moljira strojem posve! Od izločenh sa moljim strojem R. B. broj 86967 izraženo zahvalo kao i od odlučiljih sljojva izdano svjedočbe i priznanice iz svijih strana avjeta pohranjena su u mojoj pisnobrahni, gd o slojo svakomu u svako doba na uvid. **GDJE NIJEDAN LIEK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ**, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a ovaj bolesnik, koji po mojem stroju nebilo izločeno najdulje u roku od 45 dana, dohiva novac natrag.

Upozozjem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poznat svoga neuspješna zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i očuva vanrednu dopadnost porad svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOI 6 K. Rabitiga mogu samo djeca.

VELIKI STROJ STOI 8 K. Rabi se kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolestih.

Doplivanje i naručbe obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Poucešem ili ako se novac usnapred pošalje, razasitlje glavna prodavavona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V/41. Kotar,
Vadasz-ulica br. 34.

Svoj K SVMNI!

Marko Zović,
krojački majstor u Pazinu

preporuča

upravo prispjelo moderno snkno za proljeće i ljeto iz tvornice svjetskoga glasa. — Izrabda po najnovijem kroju, a cijene umjerene. — Preuzima radnje za veleč. svečanosti. Gotova odijela vazda na skladištu.

Imade na prodaju štavde strojeve za krojače, postolare i slične obrtnike iz nagrađene tvornice. Sastavni dijelovi iz najbolje oaljli. Jamstvo 8 godina. — Cijene su od K 60— do K 260—

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadržanih dijelova jedan ili više po kruna 50.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to društva bez ikakvog odbitka.

Vrača na štednju uloženo iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 2000 K ako se nije kod uložnja sigurno ustanovio vodi ili manji rak sa odkas, ne odkas od 8 dana.

Zajmova (posude) daje samo zadrugarom, i to na 3moptoku i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslje podne; u nedjelji i blagdanom oalm juiija i anganta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Olivo S. Stofano br. 9. Prismočno dozno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

*) Za članka pod ovim naslovom uredništvo ne preuzimlje nikakve odgovornosti.